

GEBRUIK VAN FILM IN EEN BEWUSTWORDINGSBIJEENKOMST

Wat:

Bekijk een korte film/filmfragment. Bijvoorbeeld waarin een slachtoffer aan het woord komt (FairWork YouTube Channel <https://www.youtube.com/user/fairworkNU>) of een item van een nieuwszender of actualiteitenrubriek. Geef de groep één of meer kijkvragen mee die aansluiten bij de leerdoelen.

Voorbeelden van kijkvragen:

- Welke signalen van mensenhandel hoor je?
- Waarom liep deze persoon niet weg?
- Op welke manier zou jij in je werk deze persoon, zijn/haar collega's of de werkgever kunnen tegenkomen?
- Wat zou je deze man/vrouw toewensen?

Wanneer:

Kan op ieder moment tijdens de bewustwordingsbijeenkomst, mits doelgericht ingezet.

Doelen:

(afhankelijk van moment van inzet en kijkvragen)

- Betrokkenheid creëren door echte verhalen van echte mensen te tonen.
- Actief verwerken aangeboden kennis.
- Stimuleren vanuit verschillende perspectieven naar probleem te kijken.

OEFENING

tijdsduur gemiddeld
30 minuten

Tips voor de trainer:

- 1 Kies je kijkvragen zorgvuldig
- 1 Straal uit: we gaan niet 'bankhangen', maar *actief* aan de slag naar aanleiding van de film.
- 1 Overweeg hetzelfde filmpje meerdere keren te bekijken, met nieuwe kijkvragen. Bijvoorbeeld eenmaal ter introductie en eenmaal na het toelichten van signalen mensenhandel. Herhaling werkt.
- 1 Check van tevoren beeld én geluid.

Extra!

1. Optie: Deel de groep op in kleinere groepjes met ieder een eigen kijkvraag. Zorg dat de deelnemers zorgvuldig uitwisselen over hun vragen na afloop. Zo kun je bijvoorbeeld een verhaal uit verschillende perspectieven laten bekijken (Wat zou de werkgever zeggen over dit verhaal? Welke vragen zou een opsporingsambtenaar stellen? Wat heeft dit slachtoffer nodig?)
2. Stuur links van het gebruikte materiaal na, zodat mensen er nog eens naar kunnen kijken of het met collega's kunnen delen.

DRIE EENVOUDIGE WERKVORMEN VOOR EEN BEWUSTWORDINGSBIJEENKOMST

1 KENNISMAKER: WAT IS JOUW ERVARING?

Wat:

Bespreek in groepjes van 2 of 3 personen: Heb je ervaring met het thema mensenhandel in jouw werk? Zo niet: Hoe zou je in jouw functie met mensenhandel in aanraking kunnen komen?

Reken ongeveer 5 minuten spreektijd, 5 minuten nabespreken. Vraag afsluitend of een of twee deelnemers aan de hele groep iets willen zeggen over wat ze besproken hebben.

Wanneer:

Aan het begin van de bewustwordingsbijeenkomst.

Doelen:

- Deelnemers leren elkaar kennen
- Deelnemers verbinden het onderwerp met hun werkpraktijk
- Deelnemers worden nieuwsgierig naar het onderwerp

OEFENING

tijdsduur 10 à 15 minuten

Tips voor de trainer:

- 1 Schrijf de te bespreken vragen op een flap of sheet voor focus
- 1 Geef aan hoeveel minuten deelnemers de tijd hebben
- 1 Vraag deelnemers te 'mixen'. Met andere woorden: maak groepjes met mensen die je nog niet kent of die een andere functie hebben dan jij
- 1 Maak een inhoudelijk bruggetje naar de rest van de bijeenkomst. Vertel bijvoorbeeld: Heb je weinig ervaring met signalen van mensenhandel? Misschien zien jullie dat aan het eind van deze bijeenkomst anders. Veel ervaring? Straks krijg je handvatten daar iets mee te doen!

Extra!

Laat de vragen aan het eind van de bijeenkomst terugkomen: Hoe kijken deelnemers nu aan tegen hun ervaring? En hebben ze nu meer ideeën over hoe ze mensenhandel in hun werk zouden kunnen tegenkomen? Je zorgt zo voor een natuurlijke afronding waarbij de deelnemers nog even stil staan bij wat ze geleerd hebben.

2 WOORDSPIN

Wat:

Associatie-oefening: welke woorden komen bij je op bij het woord 'mensenhandel'? Alternatieve woorden: 'uitbuiting' of 'moderne slavernij'.

Leg voor de deelnemers binnenkomen een groot vel (flipover) klaar met groot het woord 'mensenhandel' in het midden. Leg er markers/viltstiften bij. Nodig iedereen die binnenkomt uit zijn of haar associaties bij het woord op het vel te noteren.

Wanneer:

Allereerste begin van de bijeenkomst, bij binnenkomst.

Alternatief: In groepjes van twee of meer (eventueel op kleinere vellen) na de introductie.

Doelen:

- Opwarmen voor het onderwerp
- Stimuleren actieve houding deelnemers
- Inzicht krijgen in wat deelnemers denken en weten over mensenhandel

OEFENING

tijdsduur 10 minuten

Tips voor de trainer:

- 1 Kies voor de woordspin een goed zichtbare plek waar iedereen langs komt, kies aantrekkelijke materialen.
- 1 Benadruk dat iedere gedachte welkom is, foute associaties bestaan niet.
- 1 Gebruik de woordspin om het programma van de bijeenkomst toe te lichten. Geef aan dat je de genoteerde begrippen gaat bespreken of juist nieuwe elementen gaat toevoegen waar nu nog niet snel aan gedacht wordt.

Extra!

1. Laat de woordspin aan het eind van de bijeenkomst opnieuw zien. Vraag de deelnemers: wat zouden jullie nu toevoegen?
2. Maak een foto van de woordspin en stuur die na afloop per mail rond of plaats hem op intranet als 'reminder' (borging!).

3 DEELNEMERS AAN DE SLAG MET CASUÏSTIEK

Wat:

Je wilt niet alleen dat je deelnemers signalen van mensenhandel herkennen, je wilt ook dat ze komen melden! Door persoonlijke casussen met de groep te bespreken, is het niet alleen mogelijk om meer over signalen te leren, maar ook om de meldcultuur te beïnvloeden. Stappen:

1. Verzamel een aantal voorbeelden uit de praktijk

Let erop dat je voorbeelden gebruikt die herkenbaar zijn voor jouw groep. Vraag hen om zelf met voorbeelden te komen van wat ze tegenkomen in hun werk.

2. Kies hieruit 2 á 3 voorbeelden

Zorg dat de casussen eventueel worden geanonimiseerd. Als je zelf geen voorbeelden hebt, maak dan gebruik van de voorbeeldcasussen van FairWork in de toolkit.

3. Casus uitwerken

Laat de mensen in groepjes van 2 a 3 personen de casus uitwerken. Schrijf de vragen die ze moeten beantwoorden op flap of sheet.

Bij praktijksituatie bijvoorbeeld:

- Wat zou je doen in deze situatie? Welk advies zou je geven aan de betreffende collega?
- Wat is nodig om de signalen duidelijker te krijgen? Welke vragen kun je stellen aan een mogelijk slachtoffer?
- Vind je het nodig om dit te melden? Bij wie?

Bij een krantenartikel:

- Wie van de gemeente had hier signalen kunnen oppikken?
- Welke signalen?
- Als jij deze signalen zag, met wie zou je die bespreken?

Laat de antwoorden noteren op flap.

4. Casus plenair bespreken

Hang de grote vellen naast elkaar en bespreek in het hele team de antwoorden. Let op: oordeel niet te snel. Melden is voor iedereen een persoonlijke afweging. Er is geen goed of fout. Er is ruimte voor ieders twijfels en dilemma's.

Wanneer:

In de tweede helft van de bewustwordingsbijeenkomst, wanneer er al wat kennis is over uitbuiting.

Doelen:

- Verbinden van de kennis over signalen van uitbuiting met de eigen werkpraktijk
- Ruimte geven voor vragen en dilemma's rond melden.

OEFENING

tijdsduur 30 minuten

Tips voor de trainer:

- 1 Laat de groep zoveel mogelijk zelf oplossingen aandragen. Het gaat er niet om wat jij vindt of wilt dat ze doen. Het gaat erom dat ze zelf het belang gaan inzien.
- 1 Zoek de voorbeelden dicht bij huis. Ook als er geen voorbeeld van een signaal uit de groep komt, blijf je bij situaties, branches en bedrijven waar zij mee te maken hebben.

Extra!

Stuur de casus of krantenartikelen die je gaat gebruiken voorafgaand aan de bijeenkomst rond als teaser. Misschien wil je er zelfs alvast een prikkelende vraag bij stellen?

INZET E-LEARNING: ZES OPTIES

Wat?

Ben je aandachtsfunctionaris mensenhandel en wil je medewerkers van jouw gemeente bewustmaken van hun rol bij het signaleren van mensenhandel? Maak dan gebruik van de gratis online e-learning signalering mensenhandel van het Centrum voor Criminaliteitspreventie en Veiligheid. Deze online training duurt zo'n 20 minuten en is bedoeld voor baliemedewerkers van Burgerzaken en voor toezichthouders.

De e-learning bestaat uit een kennisdeel en een casus. Het kennisdeel is voor beide groepen medewerkers gelijk. De casus verschilt en sluit aan bij de werkpraktijk. Je vindt de e-learning op hetccv.nl/onderwerpen/mensenhandel/e-learning-signalering-mensenhandel/.

Wat kun je bereiken met de e-learning?

- Medewerkers hebben beeld en geluid bij wat mensenhandel is
- Medewerkers zijn zich bewust van het feit dat ze mensenhandel kunnen tegenkomen in hun werk
- Medewerkers kennen enkele signalen van mensenhandel
- Medewerkers beseffen dat ze kunnen bijdragen aan de bestrijding van mensenhandel

Wanneer?

Hieronder volgen diverse opties voor de inzet van de e-learning. Voor welke optie je kiest is onder andere afhankelijk van de tijd die je kunt investeren. Hoe meer tijd je investeert in de context van de e-learning, hoe groter het leereffect.

Zes opties voor inzet e-learning

1. Je stuurt een mail naar de (leidinggevenden van) baliemedewerkers en toezichthouders met een link naar de e-learning.

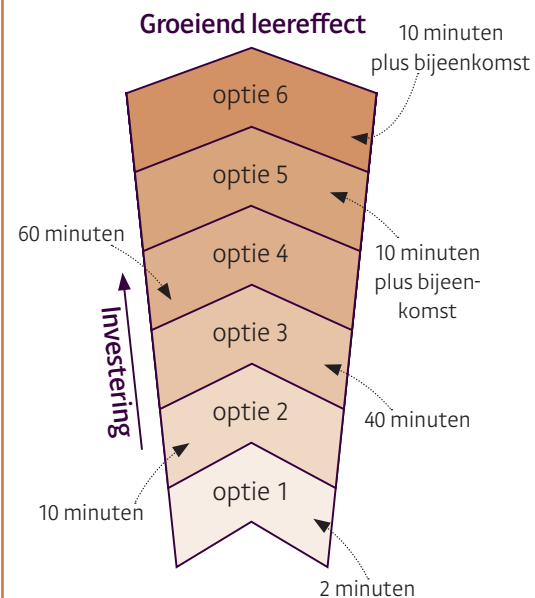
Tips voor de aandachtsfunctionaris:

- 1 Betrek de leidinggevenden van betreffende ambtenaren in deze mailing
- 1 Geef aan dat medewerkers met vragen en reacties bij je terecht kunnen (door te reageren op jouw mail)

2. Je stuurt een mail met de link naar de e-learning mét motivatie waarom deze e-learning belangrijk is (via de leidinggevenden) naar baliemedewerkers en toezichthouders.

Tips voor de aandachtsfunctionaris:

- 1 Beschrijf een recente casus (liefst uit jouw gemeente of regio)
- 1 Vertel over een klein signaal dat je (ooit) ontving
- 1 Voeg een korte alinea uit een beleidsdocument toe waaruit blijkt dat mensenhandel in jouw gemeente de aandacht heeft

TIJDSINVESTERING

2 minuten

TIJDSINVESTERING

10 minuten

3. Je bespreekt het bestaan en belang van de e-learning in een teamoverleg

Tips voor de aandachtsfunctionaris:

- 1 Leg uit dat een klein signaal (professioneel onderbuikgevoel), het verschil kan maken
- 1 Dat de werkdruk niet verzaamd hoeft te worden omdat melden eenvoudig kan
- 1 Leg de meldroute uit: hoe kunnen mensen bij jou melden (bellen, mailen, binnenlopen)
- 1 Maak een e-mailadres aan om signalen te ontvangen, bijv. signalen@naamgemeente.nl. Hou het melden zo vormvrij mogelijk (geen ingewikkeld formulier), wees laagdrempelig

4. Je geeft een demonstratie van de e-learning in het teamoverleg

Tips voor de aandachtsfunctionaris:

- 1 Doe de e-learning gezamenlijk. Laat de mensen werken op hun tablet of als groep tijdens de e-learning (samen hardop denken en stop roepen tijdens de film)
- 1 Bespreek na: welke signalen hebben mensen al wel eens gezien in de praktijk?

5. Je zet de e-learning in als huiswerk voorafgaande aan een bewustwordingsbijeenkomst.

Tips voor de aandachtsfunctionaris:

- 1 Geef vooraf geen motivatie en vraag tijdens de bijeenkomst wat hun gedachten bij de e-learning waren
- 1 Óf: Geef vooral wel een motivatie waarom de e-learning belangrijk is. Check bij de deelnemers of zij dat belang ook zien. Waarom wel? Waarom niet? Bouw hierop verder in je bijeenkomst

6. Je zet de e-learning in als opfrisser na afloop van een bewustwordingsbijeenkomst. Om de ambtenaren alert te houden op signalen van mensenhandel vraag je hen de e-learning na 3 of 6 maanden (weer) te doen.

Tips voor de aandachtsfunctionaris:

- 1 Vraag gericht om reacties, bijvoorbeeld:
 - Wat hebben de medewerkers de afgelopen maanden gezien? (Zo vergroot je de kans dat nog niet gemelde signalen naar boven komen)
 - Hebben de medewerkers tips voor collega's die niet in de e-learning naar voren kwamen?

Extra!

- Doorloop zelf ook de e-learning. Zo krijg je zicht op wat je van de collega's vraagt en ben je voorbereid op vragen.

TIJDSINVESTERING

40 minuten
(incl. voorbereiding en
15 minuten uitvoering)

TIJDSINVESTERING

60 minuten
(incl. voorbereiding en
40 minuten uitvoering)

TIJDSINVESTERING

10 minuten aanvullend
op investering in de
bijeenkomst

TIJDSINVESTERING

10 minuten aanvullend
op investering in de
bijeenkomst